

Сергій Миколайович МАРЧИШИНЕЦЬ

здобувач, кафедра менеджменту,
Полтавська державна аграрна академія
E-mail: sergeymr81@ukr.net

**ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ НА
ПІДПРИЄМСТВАХ**

Марчишинець, С. М. Теоретичні основи інноваційно-інвестиційного процесу на підприємствах [Текст] / Сергій Миколайович Марчишинець // Український журнал прикладної економіки. – 2018. – Том 3. – № 4. – С. 241–250. – ISSN 2415-8453.

Анотація

Вступ. В умовах реформування економіки країни гостро постають питання інноваційно-інвестиційного управління. Управління інноваціями на підприємствах – це багатогранна система дій, яка дозволяє вирішити питання з вибором варіанта інвестування в різні інноваційні проекти, з вибором необхідних форм і методів управління процесом інвестування цими інноваціями, організацією процесу виробництва на підприємстві з використанням нових основних фондів, реалізацією готової продукції та обслуговуванням споживача за допомогою сучасної техніки й обладнання за умови підвищення рівня використання інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємствами. Необхідність вирішення цих питань і нагальність потреби в теоретичному обґрунтуванні заходів щодо формування й реалізації ефективного механізму управління формуванням і використанням інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємств обумовило вибір теми дослідження та її актуальність.

Метою статті є дослідження теоретичних аспектів інноваційно-інвестиційного процесу на сучасних підприємствах.

Результати. Узагальнено визначення «інновації» в класичній і сучасній науковій літературі. Застосовано методологію системного опису інновацій в умовах глобалізації економіки з використанням як динамічного, так і статичного аспекту. Визначені фактори дифузії інновацій з урахуванням їх властивостей. Визначено форму інноваційно-інвестиційного процесу.

Висновки. Отримані результати дослідження вказують на те, що для формування інноваційно-інвестиційних процесів на підприємствах незалежно від сфери економіки необхідне створення відповідної інфраструктури. Подальші дослідження будуть спрямовані на комплексне вивчення й індивідуалізацію даного питання.

Ключові слова: управління, підприємство, інновації, інвестиції, інноваційно-інвестиційний процес.

Serhii Mykolaiovych MARCHYSHYNETS

Postgraduate student, Department of management,
Poltava State Agrarian Academy

**THEORETICAL FOUNDATIONS OF INNOVATION AND INVESTMENT PROCESS AT
ENTERPRISES**

Abstract

Introduction. In the conditions of reforming the economy, the issues of innovative and investment management were acute. Innovation management at enterprises is a multi-faceted system of actions that allows solving the problem of choosing an investment option in various innovative projects, selecting the necessary forms and methods for managing the investment

© Сергій Миколайович Марчишинець, 2018

process by innovations, organizing the production process at the enterprise using new fixed assets, selling products, and consumer service with modern equipment in condition of augmentation the level of utilization of innovation and investment potential of enterprises. The need to address the issues raised and the insistence for theoretical substantiation of measures to form and implement an effective mechanism for managing the formation and using innovation and investment potential of enterprises caused the choice of the topic of research and its relevance.

The purpose of the article is to study theoretical aspects of innovation and investment process at modern enterprises.

Results. The definition of «innovation» in the classical and modern scientific literature was generalized. The methodology of the systematic description of innovations in the conditions of globalization of the economy using both dynamic and static aspects has been applied. The factors of diffusion of innovations were determined taking into account their properties. The form of innovation-investment process was determined.

Conclusions. The obtained results of the research indicate that for the formation of innovation-investment processes at enterprises, regardless of the economy's sphere, it is necessary to create the appropriate infrastructure. Further research will focus on the complex study and individualization of this issue.

Key words: management, enterprise, innovations, investments, innovation and investment process.

JEL classification: D 92; O 10; O 33

Вступ

В умовах реформування економіки країни гостро постають питання інноваційно-інвестиційного управління. Управління інноваціями на підприємствах – це багатогранна система дій, яка дозволяє вирішити питання з вибором варіанта інвестування в різні інноваційні проекти, з вибором необхідних форм і методів управління процесом інвестування цими інноваціями, організацією процесу виробництва на підприємстві з використанням нових основних фондів, реалізацією готової продукції та обслуговуванням споживача за допомогою сучасної техніки і обладнання при умові підвищення рівня використання інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємствами. Необхідність вирішення даних питань і нагальність потреби в теоретичному обґрунтуванні заходів щодо формування й реалізації ефективного механізму управління формуванням і використанням інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємств обумовило вибір теми дослідження та її актуальність.

Мета та завдання статті

Метою публікації є дослідження теоретичних аспектів інноваційно-інвестиційного процесу на сучасних підприємствах. У межах досягнення мети виокремлено такі завдання:

- узагальнити визначення «інновації» в класичній і сучасній науковій літературі;
- застосувати методологію системного опису інновацій в умовах глобалізації економіки з використанням як динамічного, так і статичного аспекту;
- визначити фактори дифузії інновацій з урахуванням їх властивостей і форму інноваційно-інвестиційного процесу.

Виклад основного матеріалу дослідження

У світовій економічній літературі немає однозначного визначення інновацій. Ця категорія здебільшого трактується як перетворення потенційного науково-технічного прогресу в реальний, що втілюється в нових продуктах і технологіях. Наприклад:

- вчений Б.Санто вважає, що інновація – це такий суспільний техніко-економічний процес, який через практичне використання ідей і винаходів приводить до

створення кращих за своїми властивостями виробів і технологій, і якщо інновація орієнтована на економічну корисність, прибуток, то поява її на ринку може принести додатковий дохід;

- Девендр Сахал у роботі «Технічний процес: концепції, моделі, оцінки» розглядає інновації як елементи, що виводять із рівноваги всю економічну систему. Вони супроводжуються стійкими коливаннями, що продовжуються тривалою дією окремих радикальних нововведень [1];

- польський економіст М. Хучек характеризує інновацію в трьох напрямках: функціональному, атрибутивному, предметному [1]: за функціонального підходу акцент роблять на інновації як процес свідомого здійснення змін у техніці, технології, організації праці; за атрибутивного – інновації розглядаються як одна з можливих реакцій підприємства на суспільні потреби;

- П. Друкер називає інновації «суперзіркою» підприємництва», яка виникає на базі нових знань. Вони відрізняються від інших видів інновацій своїми основними характеристиками: проміжком часу, частотою невдач, можливістю прогнозування результатів. П. Друкер виділяє три основні умови для успішного впровадження інновацій: 1) новаторство – це кропітка робота, яка потребує неабиякої майстерності, наполегливості, самовідданості (що не можуть компенсувати талант, освіченість) і творчості, переважно в одній сфері діяльності; 2) новатори повинні покладатись, перш за все, на себе у процесі реалізації нововведення (через високий ризик і кінцеву винагороду за проведену роботу); 3) новаторство має бути пов'язане з ринком, сфокусоване на ринок і ним керуватись. У будь-якій організації, підкреслює П. Друкер, усі повинні чітко розуміти, що інновація – це найкращий засіб зберегти це підприємство, адже в протилежному випадку воно занепадає [2].

Різні вчені, в основному, зарубіжні (Н. Мончев, І. Перлаки, В. Д. Хартман, Э. Менсфілд, Р. Фостер, Би. Твісс, І. Шумпетер, Э. Роджерс і ін.), трактують це поняття залежно від об'єкту і предмету свого дослідження [1 – 4].

Терміни «інноваційний процес», «нові комбінації», «нововведення» вперше були використані Й. Шумпетером у праці «Теорія економічного розвитку». Вчений трактує інновацію як нову науково-організаційну комбінацію виробничих факторів, мотивовану підприємницьким духом. Австрійський учений виділяв п'ять типових змін:

- 1) використання нової техніки, нових технологічних процесів або нового ринкового забезпечення виробництва (купівля – продаж);
- 2) впровадження продукції з новими властивостями;
- 3) використання нової сировини;
- 4) зміни в організації виробництва і його матеріально-технічного забезпечення;
- 5) поява нових ринків збуту.

Ці положення Й. Шумпетер сформулював ще в 1911 р. Пізніше, в 30-ті роки, він вже ввів поняття «інновації», трактуючи його як зміну з метою впровадження і використання нового вигляду споживчих товарів, нових виробничих і транспортних засобів, ринків і форм організації в промисловості [3, 4]. Іноді інновація розглядається як процес. У цій концепції визнається, що нововведення розвивається в часі і має виразно виражені стадії. Наприклад, Б. Твісс визначає інновацію як процес, в якому винахід або ідея набуває економічного змісту [3]. На думку Б. Санто, інновація – це такий суспільно-техніко-економічний процес, який через практичне використання ідей і винаходів приводить до створення кращих за своїми властивостями виробів, технологій, а у випадку, якщо інновація орієнтована на економічну вигоду, її поява на ринку може принести додатковий дохід – прибуток. Аналіз різних визначень інновації приводить до висновку, що специфічний зміст інновації складають зміни, а головною функцією інноваційної діяльності є функцією якісної зміни [5].

Методологія системного опису інновацій в умовах ринкової економіки базується на міжнародних стандартах. Для координації робіт по збору, обробці і аналізу інформації про науку й інновації в рамках Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЭСР) була утворена Група національних експертів за показниками науки і техніки, яка розробила Керівництво Фраскаті («Пропонована стандартна практика для обстежень, досліджень і експериментальних розробок»). Цей документ одержав таку назву у зв'язку з тим, що перша версія рекомендацій була прийнята в м. Фраскаті (Італія) в 1963 р. Методика збору даних про технологічні інновації базується на рекомендаціях, прийнятих в Осло в 1992 р. Вона одержала назву «Керівництво Осло». Відповідно до міжнародних стандартів інновація визначається як кінцевий результат інноваційної діяльності, що одержав втілення у вигляді нового або вдосконаленого продукту, запровадженого на ринку, нового або вдосконаленого технологічного процесу, використовуваного в практичній діяльності, або в новому підході до соціальних послуг [5].

Інновація може бути розглянута як в динамічному, так і в статичному аспекті. У останньому випадку інновація представляється як кінцевий результат науково-виробничого циклу (НВЦ).

Терміни «інновація» і «інноваційний процес» близькі, але не однозначні. Інноваційний процес пов'язаний із створенням, освоєнням і розповсюдженням інновацій. Творці інновації (новатори) керуються такими критеріями, як життєвий цикл виробу і економічна ефективність. Їх стратегія направлена на те, щоб перевершити конкурентів, створивши новий продукт, який буде визнаний унікальним в певній галузі.

Із сказаного виходить, що інновацію як результат – потрібно розглядати нерозривно з інноваційним процесом. Інновації властиві в рівній мірі всі три властивості: науково-технічна новизна, виробнича застосовуваність, комерційна реалізація.

Комерційний аспект визначає інновацію як економічну необхідність, усвідомлену через потреби ринку. Необхідно звернути увагу на два моменти: «матеріалізацію» інновації, винаходів і розробок в новий технічно завершений вигляд промислової продукції, засоби і предмети праці, технологію і організацію виробництва і «комерціалізацію», що перетворює їх на джерело доходу.

На практиці поняття «новина», «новація», «нововведення» нерідко ототожнюється, хоча між ними є і деякі відмінності. Новиною може бути новий порядок, новий метод, винахід. Нововведення означає, що новина використовується. З моменту ухвалення до розповсюдження новина набуває нової якості і стає інновацією [6].

Розповсюдження інновації – це інформаційний процес, форма і швидкість якого залежать від потужності комунікаційних каналів, особливостей сприйняття інформації господарюючими суб'єктами, їх здібностей до практичного використання цієї інформації і т.п. Річ у тому, що господарюючі суб'єкти, які діють в реальному економічному середовищі, проявляють неоднакове відношення до пошуку інновацій і різну здібність до їх засвоєння.

Дифузія інновації – процес, за допомогою якого нововведення передається по комунікаційних каналах між членами соціальної системи в часі. Нововведеннями можуть бути ідеї, предмети, технології і т. п., що є новими для відповідного господарюючого суб'єкта. Іншими словами, дифузія – це розповсюдження вже одного разу освоєної і використаної інновації в нових умовах або місцях застосування. В результаті дифузії зростає число як виробників, так і споживачів, і змінюються їх якісні характеристики.

Властивостями нововведень є: відносні переваги в порівнянні з традиційними рішеннями; сумісність з практикою, яка склалася, і технологічною структурою, складність, накопичений досвід впровадження й ін.

Один з важливих факторів розповсюдження будь-якої інновації полягає в її взаємодії з відповідним соціально-економічним оточенням, істотним елементом якого є конкуруючі технології. Згідно теорії нововведень Й. Шумпетера, дифузія нововведень – це процес кумулятивного збільшення числа імітаторів (послідовників), впровадження нововведень вслід за новатором в очікуванні вищого прибутку [6]. Він вважав очікування надприбутків головною рушійною силою схвалення нововведень. Проте на ранніх стадіях дифузії нововведень ніхто з господарюючих суб'єктів не має достатньої інформації про відносні переваги тих, що конкурують. Але господарюючі суб'єкти вимушені запроваджувати одне з альтернативних нововведень під загрозою витіснення з ринку.

Неокласики ігнорували ці ідеї і не могли повноцінно аналізувати економічну еволюцію й технологічний прогрес як її основний чинник. Як ідеальний ринок, вони розглядали також модель досконалої конкуренції, а Й. Шумпетер заперечив цю тезу: «Запровадження нових методів виробництва і нових товарів із самого початку несумісні з досконалою (миттєвою) конкуренцією. Це означає, що з ними несумісне те, що ми, власне, називаємо економічним прогресом. І дійсно досконала конкуренція – автоматично або в результаті спеціальних заходів – тимчасово руйнується і завжди руйнувалася скрізь, де з'являлось будь-що нове... [7]. Учений трактував інновації як відхід від рутинної поведінки і стверджував, що вони неухильно приводять до порушення рівноваги. А саме нерівноважний стан неокласики розглядають як небажаний, який необхідно подолати. Й. Шумпетер, як основоположник еволюційної теорії, нерівноважність оцінював як одну з основних умов розвитку. Тому за економічним бумом настає спад, під час якого проходить реорганізація структури цін, витрат, масового виробництва. У процесі спаду часто виявляється власна динаміка розвитку. Як сформулював Й. Шумпетер, «депресія – це реакція економічної системи на бум чи адаптація до ситуації, у якій опинилась система в результаті буму [7].

Й. Шумпетер указав на технічну інновацію як економічний засіб досягнення високого прибутку, на противагу теорії економічного зростання Дж. фон Неймана, у якій НТП не брався до уваги.

Г. Менш підтримав гіпотезу Й. Шумпетера про те, що інновації з'являються в економічній системі не рівномірно, а як цілісна система нових продуктів і технологій. «Інновації рідко залишаються ізольованими. Вони мають тенденцію до утворення кластерів, адже спочатку деякі фірми, а потім більшість наслідують... успішну інновацію» [8].

Взагалі розвитку положень про інноваційні процеси, на нашу думку, ми повинні завдячувати вченим зі світовими іменами – К. Маркс, і нашого земляка, співвітчизника Туган-Барановського М. І [8, 9, 10]. Внесок даних вчених в розвиток інновацій є неоціненний. Досліджуючи економічні процеси розвитку капіталістичного господарства, вони закладали основу інноваційно-інвестиційних процесів, які пізніше були проаналізовані і покритиковані їхніми наступниками.

К. Маркс в своїх працях, зокрема в другому томі «Капітал», розкриває поняття «інновації» через інше поняття – «праця», яке по суті, містить всю ту глибину інноваційної думки, що визначало істинність даного терміну. Ми можемо прослідкувати цю тенденцію по самій теорії К. Маркса, наводячи наступні фрагменти його досліджень з другого тому «Капітал» [11, с. 188-193; 395 – 397]:

1. Праця є, перш за все, процес, який здійснюється між людиною і природою, процесом, де людина своєю діяльністю опосередковує, регулює і контролює обмін речовин між собою і природою. Речовині природи вона сама протистоїть як сила природи. Для того, щоб привласнити речовину природи у формі, придатній для її власного життя, вона приводить в рух природні сили, які належать її тілу: руки і ноги, голову і пальці. Впливаючи за допомогою цього руху на зовнішню природу і змінюючи

її, вона в той же час змінює свою власну природу, та розвиває замкнуті в ній сили і підпорядковує гру цих сил своїй волі.

Ми не розглядатимемо тут перших твариноподібних інстинктивних форм праці. Стан суспільства, коли робітник виступає на товарному ринку як продавець своєї власної робочої сили, і той його стан, що йде в глиб первісних часів, коли людська праця ще не звільнилася від своєї примітивної, інстинктивної форми, розділено величезним інтервалом. Ми припускаємо працю в такій формі, в якій вона складає виняткове надбання людини. Павук здійснює операції, що нагадують операції ткача, і бджола спорудженням своїх воскових осередків осоромлює деяких людей-архітекторів. Але і найгірший архітектор від якнайкращої бджоли із самого початку відрізняється тим, що, перш ніж будувати житло з воску, він вже побудував його в своїй голові. В кінці процесу праці виходить результат, який вже на початку цього процесу був в представленні людини, тобто ідеально. Людина не тільки змінює форму того, що дане природою, вона змінює разом з тим і свою свідому мету, яка як закон визначає спосіб і характер її дій і якій вона повинна підпорядковувати свою волю.

2. Засоби праці – не тільки мірило розвитку людської робочої сили, але і показник тих суспільних відносин, при яких здійснюється праця. У числі самих засобів праці механічні засоби праці, сукупність яких можна назвати кістковою і мускульною системою виробництва, складають характерні відмітні ознаки певної епохи суспільного виробництва значно більше, чим такі засоби праці, які служать тільки для зберігання предметів праці і сукупність яких загалом можна назвати судинною системою виробництва, як, наприклад, труби, бочки, корзини, судини і т.д.

3. Процес праці, як ми відобразили його в простих й абстрактних його моментах, є доцільна діяльність для творення споживчих вартостей, привласнення даного природою для людських потреб, загальна умова обміну речовин між людиною й природою, вічна природна умова людського життя, і тому він не залежний від якої б то не було форми цього життя, а, навпаки, однаковий для всіх її суспільним формам. Тому у нас не було необхідності в тому, щоб розглядати робітника в його відношенні до інших робітників. Людина і її праця – з одного боку, природа та її матеріали – з іншого, цього було досить.

4. Робоча машина – це такий механізм, який, одержавши відповідний рух, здійснює своїми знаряддями ті самі операції, які раніше здійснював робітник подібними ж знаряддями. Чи походить рушійна сила від людини чи ж, у свою чергу, від машини – це нічого не змінює в сутності справи. Після того, як власне знаряддя перейшло від людини до механізму, машина заступає місце простого знаряддя.

5. Коли робоча машина виконує всі рухи, які необхідні для обробки сирого матеріалу, без сприяння людини й потребує лише контролю з боку робітника, ми маємо перед собою автоматичну систему машин, яка, здатна до постійного удосконалення в деталях.

Отже, машинне виробництво спочатку виникло на не відповідній йому матеріальній основі. На відомому ступені розвитку воно повинне було здійснити переворот в самій цій основі, яку воно спочатку знайшло готовою, а потім розвивало далі, зберігаючи її стару форму, і створюючи для себе новий базис, відповідний його власному способу виробництва.

6. Переворот у способі виробництва, завершений в одній сфері промисловості, зумовлює переворот в інших сферах. Але саме революція в способі виробництва промисловості і землеробства зробила необхідною революцію в загальних умовах суспільного процесу виробництва.

7. Як машини, засіб праці набуває такої матеріальної форми існування, яка зумовлює заміну людської сили силами природи і емпіричних рутинних прийомів –

свідомим застосуванням природознавства. Машини ж, за деякими, функціонують тільки в руках безпосереднього суспільної або сумісної праці.

Підводячи підсумки по наведених фрагментах другого тому «Капіталу» ми можемо зробити такі висновки:

1. Інтелектуальні здібності людини і є тією першоосновою інноваційної діяльності, які дали можливість людству досягти даного розвитку при паралельному відточуванні інструмента розробки і впровадження інновацій.

2. Людина може реалізувати дані вміння (інтелект) лише через виконання певних дій, операцій.

3. Процес інноваційної діяльності можна відобразити у вигляді простої схеми при застосуванні таких понять: форма праці, зміст праці і сама праця або, іншими словами, дія (рис. 1).

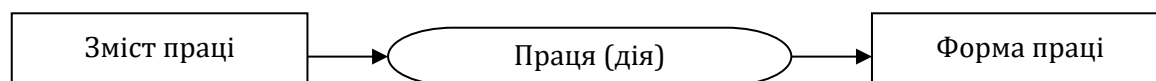

Рис. 1. Спрощена форма інноваційного процесу

4. Розвиток машинного виробництва – одна із основних форм науково-технічного прогресу, яка на той час була основою піднесення економічного розвитку країни та подолання кризи.

5. Акцентування уваги на центральній складовій економіки. Визначення основного сектору розвитку, дає можливість «розворушити» і пожвавити всі інші процеси розвитку – іншими словами, визначення основоположної ідеї концепції перетворень.

6. При дослідженні процесу стрімкого розвитку матеріального виробництва, зовсім незначна увага приділяється соціально-психологічним аспектам існування працівника.

7. Невід’ємний процес взаємозв’язку людини і машини, який в подальшому розвитку, за вченням Маркса повинен витіснити людську працю.

8. Марксові, по суті вже в той час вдається здійснити прогноз щодо науково-технічного прогресу й впливу його на людські відносини та подальший розвиток суспільства – це повне усунення людського фактора з процесу виробництва, повна автоматизація виробничих процесів, що в свою чергу призведе до абсолютного інноваційного піднесення людського суспільства, що супроводжуватиметься, на нашу думку, рядом негативних факторів, одним з яких є абсолютне відчуження людини.

Підводячи аналіз даного дослідження можна сказати, що інновація – це продукт, процес створення нового, з метою підвищення ефективності функціонування системи, який витікає із внутрішнього середовища буття людини, а не як фактор, який вводиться ззовні, з тією ж самою метою.

Інноваційне вчення І. М. Туган-Барановського, в свою чергу, було пов’язане з аналізом критичних ситуацій, а саме – виявлення факторів і процесів, які призводять до виникнення кризи економіки як на національному, так і світовому рівні. Аналізуючи фактори, які дають можливість подолання даної кризи на національному рівні при поширенні економічних відносин. В даному випадку, Туган-Барановським при дослідженні криз в Англії, які виникли в XIX столітті, виявив фактор, вплив якого призвів до кардинальних перетворень в економіці Англії, що й надалі поширились на інші країни, які приєдналися до системи міжнародного співробітництва. Цим фактором стає науково-технічний прогрес в системі машинобудування [12].

Досліджуючи поняття інноваційної діяльності, ми знаходимо тісний взаємозв’язок з таким поняттям як інвестиції. По суті, це – циклічний процес, який направлений на постійне фінансування пріоритетних напрямків розвитку з метою забезпечення

розширеного відтворення економічних ресурсів у вигляді накопиченого капіталу, який на певній стадії переходить в інвестований.

НТП у всьому світі визнається провідним фактором розвитку економіки в цілому, так і економічного розвитку підприємства зокрема.

Пошук оптимальних шляхів випереджаючого розвитку економіки вимагає вивчення інноваційних факторів економічної політики. Значний інтерес у цьому контексті являє досвід промислово розвинутих країн, набутий ними після проголошення нового курсу на інноваційну політику.

Дослідження виявили визначальну роль цінового й нецінового поля економічної політики взагалі та інноваційної зокрема [9, 10, 13]. Сучасний опис технологічних інновацій ґрунтується на міжнародних стандартах, які стосуються нових продуктів і процесів, а також їхніх технологічних змін. В західній і вітчизняній літературі це пов'язується з поняттям інноваційного процесу та з активним процесом інвестування.

Інноваційна політика й інвестиційний процес нерозривно пов'язані з товарно-грошовими відносинами, які існують на всіх стадіях цього процесу.

В даний час ідеологія держави у області розвитку інноваційної і інвестиційної політики ставить основною задачею розвиток приватних компаній різного рівня і масштабу, не створюючи при цьому умов для розвитку.

Інвестиції відіграють виключно важливу роль й на мікрорівні. На цьому рівні вони необхідні, перш за все, для досягнення таких цілей: розширення й розвиток виробництва; недопущення надмірного морального та фізичного зносу основних фондів; підвищення технічного рівня виробництва; підвищення якості й забезпечення конкурентоспроможності продукції кожного підприємства; здійснення природоохоронних заходів; придбання цінних паперів і вкладення коштів у активи інших підприємств [13].

Проблема економічного зростання тісно пов'язана з наявністю ресурсів для розвитку економіки, удосконаленням її структури. Найважливішим джерелом економічного зростання є інвестиції.

Представлення інноваційної сфери як складової різних систем дає можливість відокремити один від одного функціональні зв'язки, створюючи якусь множину, яка дозволяє конкретніше й конструктивніше провести їх аналіз, встановити необхідність і шляхи їх ефективного здійснення та трансформації.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Працюючи над дослідженням інноваційно-інвестиційних процесів, перед нами постала проблема використання системного підходу. Хоча по своїй суті інвестиції та інновації – це нерозривний процес, де вони, знаходячись у взаємозв'язку, постійно здійснюють свої циклічні рухи, які забезпечують пошкваллення, піднесення, або кризи економіки. Хоча в багатьох роботах авторів даного напрямку звучать слова «системність», «системний аналіз», цей аналіз не застосовуються. Натомість постійне розкладання даних процесів на окремі їх складові, з метою ефективного і більш детального їх дослідження, призвело до відсутності єдиних ефективних стандартів і процедур не лише оцінки їх ефективності, а й взагалі до їх економічних розумінь як явищ в цілому.

Специфічний зміст інновації складають зміни, а головною функцією інноваційної діяльності є функція зміни. Інновація визначається як кінцевий результат інноваційної діяльності, що одержав втілення у вигляді нового або вдосконаленого продукту, упровадженого на ринку, нового або вдосконаленого технологічного процесу, використуваного в практичній діяльності, або в новому підході до соціальних послуг. Інновація може бути розглянута як в динамічному, так і в статичному аспекті. У останньому випадку інновація представляється як кінцевий результат науково-

виробничого циклу. Підводячи аналіз даного дослідження можна сказати, що інновація – це продукт, процес створення нового, з метою підвищення ефективності функціонування системи, який витікає із внутрішнього середовища буття людини, а не як фактор, який вводиться ззовні, з тією ж самою метою.

Саме від сукупності методів аналізу технологічного рівня залежить раціональний розвиток продуктивних сил, планомірне вдосконалення виробничих відносин. Без урахування впливу науково-технічного прогресу неможливо оцінити досягнутий рівень виробництва. Необхідність забезпечення об'єктивності й можливості одержання порівняльних результатів кількісної оцінки організаційно-технічного рівня вимагає дотримання єдиних принципів.

Підводячи підсумок по вищевикладеному питанню, можна сказати, що на цьому етапі розвитку тенденцій в даному напрямку досліджень – основна мета, яка повинна стояти при вирішенні питань в даній сфері, – це розробка єдиного, системного методологічного підходу, використання якого надасть можливість на практиці підвищити ефективність інноваційно-інвестиційних процесів на макро- та мікрорівні.

Список літератури

1. Гудзь О. Є. Ідентифікація та управління інноваційно-інвестиційним потенціалом підприємства. *Науковий вісник Мукачівського державного університету, Серія Економіка*. 2015. Випуск 2(4). Частина 1. С. 101-106.
2. Kariuk V. I. Methodical approach to estimation of innovative potential of industrial enterprises. *Actual Problems of Economics*. 2012. №5(131). P. 176-182.
3. Носирев О. О. Управління розвитком інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємств машинобудування. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки*. 2017. Випуск 27. Частина 1. С. 72-75.
4. Фрессине Жан-Мари. Кластери конкурентоспособности вокруг «треугольника» инноваций. *Бюллетень Инновационные тренды*. 2011. № 11. С. 4–6.
5. Fedulova L. Innovativeness of the economies of the EU and Ukraine: undertakings to narrow the gap. *Economic Annals-XXI*, 2016. №156(1-2). P. 22-25.
6. Grynko T., Gviniashvili T. 2017. Organisational and economic mechanism of business entities' innovative development management. *Economic Annals-XXI*. №165(5-6). pp. 80-83.
7. Soskin O. I. Influence of innovations on the model of economic development transformation. *Perspectives*. 2016. №1, P. 5-12.
8. Яковлев А. І. Аналіз стану інноваційної діяльності в Україні та шляхи його поліпшення. *Наука та наукознавство*. 2018. №2 (100). С. 29-44.
9. Grechenyuk O. N. Taxonomic evaluation of economic sectors innovative development: synthesis of methodological approaches. *Proceedings of the Southwest State University. Series: Economy. Sociology. Management*. 2015. №2(15). P. 51-59.
10. Zatonatska T. Global trends in state investment policy and practice of their implementation in Ukraine. *Economic Annals-XXI*. 2016. №156(1-2). P. 26-30.
11. Маркс К., Энгельс Ф. Сочинения. Издание второе. Москва, 1960. 907 с.
12. Весельська К. А. Формування конкурентних переваг спільних машинобудівних підприємств. *Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського*. 2014. Вип. 4. С. 164-168.
13. Білик В. В. Державне регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності. *Економіка та суспільство*. 2017. №10. С. 172-176.
14. Чучіна І. М., Мовчан І. В. Інноваційний потенціал сучасних машинобудівних підприємств та його вплив на інвестиційну привабливість. *Економіка і регіон*. 2011. № 3 (30). С. 143-146.

References

1. Gudz, O. E. (2015). «Identification and management of the innovation and investment potential of the enterprise». *Naukovy`j visny`k Mukachivs`kogo derzhavnogo universy`tetu, Seriya Ekonomika*. Issue 2(4)/1. pp. 101-106.
2. Kariuk, V. I. (2012). «Methodical approach to estimation of innovative potential of industrial enterprises». *Actual Problems of Economics*. Issue 5(131). pp. 176-182.
3. Noseryv, O. O. (2017). «Management of the development of innovation and investment potential of mechanical engineering enterprises». *Naukovy`j visny`k Xersons`kogo derzhavnogo universy`tetu. Seriya Ekonomichni nauky`*. Issue 27/1. pp. 72-75.
4. Fressin, Jean-Marie. (2011). «Clusters of competitiveness around the «triangle» of innovation». *Bjulleten' Innovacionnye trendy*. Issue 11. pp. 4-6.
5. Fedulova, L. (2016). «Innovativeness of the economies of the EU and Ukraine: undertakings to narrow the gap». *Economic Annals-XXI*. Issue 156(1-2). pp. 22-25.
6. Grynko, T. and Gviniashvili, T. (2017). «Organisational and economic mechanism of business entities' innovative development management». *Economic Annals-XXI*. Issue 165(5-6). pp. 80-83.
7. Soskin, O. I. (2016). «Influence of innovations on the model of economic development transformation». *Perspectives*. Issue 1, pp. 5-12.
8. Yakovlev, A.I. (2018). «Analysis of the state of innovation activity in Ukraine and ways to improve it». *Nauka ta naukoznavstvo*. Issue 2 (100). pp. 29-44.
9. Grechenyuk, O. N. (2015). «Taxonomic evaluation of economic sectors innovative development: synthesis of methodological approaches». *Proceedings of the Southwest State University. Series: Economy. Sociology. Management*. Issue 2(15). pp. 51-59.
10. Zatonatska, T. (2016). «Global trends in state investment policy and practice of their implementation in Ukraine». *Economic Annals-XXI*. Issue 156(1-2). pp. 26-30.
11. Marx, K. and Engels, F. (1960). *Sochinenija. Izdanie vtoroe* [Works. Second edition]. Moscow, Russia.
12. Veselskaya, K. A. (2014). «Formation of competitive advantages of joint machine-building enterprises». *Visny`k Kremenchucz`kogo nacional`nogo universy`tetu imeni My`xajla Ostrograds`kogo*. Issue 4. pp. 164-168.
13. Bilyk, V. V. (2017). «State regulation of innovation and investment activity». *Ekonomika ta suspil`stvo*. Issue 10. pp. 172-176.
14. Chuchina, I.M. and Movchan, I.V. (2011). «Innovative potential of modern machine-building enterprises and its influence on investment attractiveness». *Ekonomika i region*. Issue 3 (30). pp. 143-146.

Стаття надійшла до редакції 10.11.2018 р.